

KRYSTYNA KOLASIŃSKA
ELŻBIETA MAŁUSZYŃSKA

Zakład Nasiennictwa i Nasionoznawstwa
Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, Radzików

26 Kongres Międzynarodowego Związku Oceny Nasion — ISTA Angers/Francja, 2001

26th Congress of the International Seed Testing Association — ISTA Angers/France, 2001

W artykule zostały omówione zagadnienia dotyczące obrad 26 Kongresu ISTA, który odbył się we Francji w czerwcu 2001 roku. Przedstawiono tematykę przedkongresowych kursów specjalistycznych, obrad komitetów technicznych, naukowego sympozjum nasiennego i obrad plenarnych. Ponadto omówiono rolę i zadania państwowej Stacji Oceny Nasion w Beaucouzé/Angers (we Francji). Przedstawiono zagadnienia dyskutowane na obradach oraz przebieg głosowania nad zmianami do nowego wydania przepisów ISTA.

Słowa kluczowe: ISTA, przepisy oceny nasion

The topics presented at the 26th ISTA Congress, held in France in June 2001, have been focused upon in this paper. Subjects dealing with the preconference workshops, meetings of technical committees, science symposium and plenary session have been also outlined. Additionally, role and tasks of public Seed Testing Station in Beaucouzé, France have been presented. The issues discussed and voting course on changes in the new edition of ISTA Rules have been also dealt with in this article.

Key words: ISTA, rules of seed testing

WSTĘP

W dniach od 14 do 22 czerwca 2001 roku we Francji odbył się 26 Kongres Międzynarodowego Związku Oceny Nasion — International Seed Testing Association. Od początku istnienia tej organizacji, odbywające się co trzy lata kongresy są dużym wydarzeniem, gdyż stanowią możliwość prezentacji i wymiany wyników badań naukowych i omówienia bieżących problemów metodycznych. Miejscem obrad było piękne, zabytkowe 210-tysięczne miasto Angers położone w Andegawenii około 300 km na zachód od Paryża. Prowincja ta szczyci się tradycją w produkcji nasion, zwłaszcza kukurydzy, roślin warzywnych i kwaciarskich. W odległości sześciu kilometrów na zachód od Angers, w Beaucouzé mieści się stacja oceny nasion, jedyna na terenie Francji z uprawnieniami ISTA. Państwowa Stacja Oceny Nasion (SNES), kierowana przez dr Joëla

Lechappé, należy do Grupy Badania, Oceny Nasion i Odmian (GEVES), której zadaniem jest badanie odmian przed rejestracją i ochrona praw hodowców oraz gospodarowanie zasobami genowymi. Od 1993 roku zajmuje nowoczesne budynki służące ocenie nasion, badaniom naukowym i szkoleniom. Stacja aktywnie działa w systemie monitoringu kierowanym przez Państwową Inspekcję Kontroli i Kwalifikacji (SOC), upoważniającą laboratoria prywatnych firm nasiennych do oceny i kwalifikacji nasion. Każdego roku organizowany jest europejski kurs specjalistyczny dotyczący wszystkich aspektów wartości siewnej nasion.

W skład komitetu organizacyjnego kongresu, poza sekretariatem ISTA, weszły następujące instytucje: GEVES, INRA, CIRAD, GNIS, INH (Institut National d'Horticulture), FNAMS, Université Paris VI, Centrum Kongresowe w Angers. Obrady zgromadziły 560 uczestników z 76 krajów. W kongresie brali udział, przede wszystkim, przedstawiciele krajów członkowskich ISTA oraz organizacji współpracujących: AOSA, FAO, OECD, UPOV, FIS/ASSINSEL, SCST. Nasz kraj reprezentowało 5 specjalistów z Inspekcji Nasiennej, 2 profesorów z uczelni rolniczych, 4 pracowników naukowych Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku i 3 pracowników naukowych Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie.

Program obrad kongresu obejmował

- 12–14 czerwca przedkongresowe kursy specjalistyczne
- 14–16 czerwca obrady komitetów technicznych ISTA
- 18–20 czerwca obrady sympozjum nasiennego
- 21–22 czerwca obrady plenarne.

Wszystkie spotkania odbywały się pod hasłem: Wartość siewna nasion jako czynnik postępu.

Przedkongresowe kursy specjalistyczne

Kongres poprzedzały trzy kursy:

- tożsamość odmianowa
- czystość, kiełkowanie i żywotność
- próbobranie.

Pierwszy kurs dotyczył identyfikacji odmian. Zagadnienia koncentrowały się wokół głównych zasad oceny kontrolnej tożsamości i czystości odmianowej oraz metodyki identyfikacji organizmów modyfikowanych genetycznie. Jednodniowy kurs próbobrania dotyczył, jednolitości partii nasion oraz prezentacji różnorodnej aparatury do automatycznego pobierania próbek, warunków kalibracji oraz rodzajów opakowań używanych w ocenie wilgotności. W szkoleniach brało udział 6 osób z Polski, w tym trzy w kursie dotyczącym czystości, tetrazoliny i kiełkowania nasion oraz trzy osoby w kursie próbobrania. Autorki uczestniczyły w dwudniowym kursie dotyczącym oceny czystości, kiełkowania i żywotności nasion 4 gatunków: *Beta vulgaris*, *Helianthus annuus*, *Elytiglia elongata* i *Chloris gayana*. Około miesiąca wcześniej, przed rozpoczęciem kursu, uczestnicy otrzymali próbki nasion wymienionych gatunków w celu wykonania wskazanych analiz we własnym laboratorium. Podczas zajęć, poza wykładami i ćwiczeniami, były także omawiane wyniki analiz w celu jednoznacznej interpretacji przepisów ISTA. Wyniki analiz wykonane w IHAR, pokrywały się z rezultatami wiodących laboratoriów

reakredytowanych w ISTA. Szkolenie było prowadzone przez naukowców i specjalistów, a zostało przygotowane przez pracowników Stacji w Beaucouzé, którym należą się słowa uznania za doskonałą organizację bardzo przydatnego kursu.

Obrady komitetów technicznych ISTA

Obrady komitetów technicznych miały charakter otwarty i dotyczyły głównie sprawozdawczości, dyskusji nad zmianami do przepisów ISTA i planu pracy na następne 3 lata. Autorki doniesienia pracujące w Komitetach: Kielkowania — dr K. Kolasińska i Czystości — dr E. Małuszyńska, brały udział przede wszystkim, w posiedzeniach „własnych” komitetów. Z ożywionej dyskusji uczestników obrad Komitetu Kielkowania wynikało, że wiele uwagi przywiązuje się do spraw związanych z zapewnieniem jakości (Quality Assurance), przygotowaniem coraz to lepszych materiałów pomocniczych oraz szczegółom technicznym np. sposobom pomiaru temperatury w termostacie. Wiele czasu poświęcono rozważaniu możliwości wprowadzenia do przepisów kompostu jako podłoża kielkowania. Ostatecznie ze względu na trudności z ustaleniem definicji kompostu (w każdym kraju inna) odstąpiono od tego zamiaru. Podczas posiedzeń Komitetu Czystości dyskutowano nad problemem oceny czystości za pomocą dmuchawy odmian *Poa pratensis* o małej masie tysiąca nasion, trudnościach w identyfikacji nasion roślin gatunków szkodliwych oraz potrzebie ciągłego szkolenia pracowników laboratorium.

Obrady sympozjum nasiennego

Program sympozjum naukowego obejmował rozmaite tematy związane z ulepszaniem metod oceny najważniejszych cech nasion (czystości, tożsamości, żywotności, kielkowania, zdrowotności i wigoru nasion) z uwzględnieniem identyfikacji nasion pochodzących z roślin modyfikowanych genetycznie. Referaty i dyskusje koncentrowały się wokół problemów działań hodowli mających bezpośredni wpływ na wysokość i jakość plonu nasion, wprowadzaniu standardów fitosanitarnych w obrocie nasionami, biochemiczno-molekularnych aspektów kielkowania nasion, roli enzymatycznych zmian w procesie dojrzewania i starzenia się nasion. Ponadto w czasie obrad dyskutowano na temat ujednolicania metod i warunków oceny nasion ze szczególnym uwzględnieniem roślin genetycznie modyfikowanych oraz roli ISTA w procesie globalizacji.

Referaty i plakaty prezentowano w 6 sesjach

- Producing quality seed — Produkcja nasion o wysokiej wartości siewnej
- Post-harvest seed technology — Uszlachetnianie nasion
- Assessing seed quality — Ocena wartości siewnej nasion
- Seed lot hygiene — Zdrowotność partii nasion
- Seed development and germination — Rozwój nasion a kielkowanie
- Mechanisms of seed damage and repair — Mechanizmy uszkodzenia i kondycjonowania nasion.

Podczas obrad wygłoszono ponad 40 wykładów i wystawiono 120 plakatów. Uczestnicy z Polski zaprezentowali: jeden referat — prof. Krystyny Tylkowskiej — Productivity of toxins by *Alternaria alternata* and *A. radicina* and their effects on germination of carrot seeds oraz trzy plakaty: dr Krystyny Kolasińskiej — Relationship of faba bean seed quality and some chemical compounds to tannin content, dr Elżbiety Małuszyńskiej — Seed sowing value of triticale (X *Triticosecale* Wittm.) during

multiplication process, dr Elżbiety Zakrzewskiej — Composition of microorganisms of seeds faba bean plants infected with *Ascochyta fabae* Speg. Streszczenia wykładów oraz plakatów zawarte są w publikacji wydanej przez sekretariat ISTA w Zurichu pt. „Abstracts 26 International Seed Testing Congress-Seed Symposium Angers, France, June 18–20, 2001”. Należy podkreślić, że referat Pani prof. Krystyny Tylkowskiej spotkał się z dużym zainteresowaniem oraz uznaniem za profesjonalne i perfekcyjne przygotowanie.

Obrady plenarne

Podczas obrad plenarnych przedstawiono do akceptacji raporty z działalności wszystkich 18 komitetów technicznych ISTA. Najwięcej uwagi poświęcono Komitetowi Przepisów Oceny Nasion. Głosowano nad zmianami dotyczącymi wielu parametrów wartości siewnej. Zaproponowano wprowadzenie do przepisów ISTA metodyki oceny prawdziwych nasion ziemniaka (temperatura 20° C, bibuła, oświetlenie, moczenie nasion przez 24 godziny w roztworze GA₃ o stężeniu 1500 ppm, ocena siewek po 3 i 14 dniach). Trzeba zaznaczyć, że po raz pierwszy zdecydowano się na umieszczenie w przepisach warunków oceny nasion ziemniaka. Bardzo ciekawa i wręcz ekscytująca dyskusja toczyła się nad wprowadzeniem do przepisów rozdziału dotyczącego zasad i metod oceny wigoru nasion. Prezydent ISTA prof. Norbert Leist, prowadzący obrady, zmuszony był ogłosić przerwę w głosowaniu. W rezultacie postanowiono, że w nowej edycji przepisów rozdział o wigorze zostanie umieszczony, ale z pominięciem uzupełniającego tekstu w Aneksie. Podczas poprzedniego kongresu ISTA, który odbył się w Republice Południowej Afryki, zagadnienie wigoru nasion było także dyskutowane, jednak wtedy nie uzyskało akceptacji podczas głosowania i rozdział „Wigor nasion” nie znalazł się w dotychczasowych przepisach. Zmiany do przepisów ISTA, które zostały zaakceptowane na kongresie w Angers obowiązują od 1 stycznia 2002 roku i ukazały się w *Seed Science and Technology Rules Amendments*, vol. 29, suppl. 2, 2001.

Dla uczestników kongresu zorganizowano kilka różnych seminariów wyjazdowych, umożliwiających zapoznanie się z organizacją i warunkami pracy oraz wyposażeniem m.in. laboratoriów Państwowej stacji Oceny Nasion w Beaucauzé i prywatnego laboratorium oceny nasion i stacji oceny odmian.

Na zakończenie obrad plenarnych, zgodnie ze statutem dokonano wyboru nowych władz oraz ogłoszono, że następny kongres odbędzie się w 2004 roku w Budapeszcie.